

Како је дошло до дугољичније сарадње са Црногорским народним позориштем?

СТИЦАЈЕМ ОКОЛНОСТИ, још пре три године, позвана сам у Црногорско народно позориште, где сам до сада одиграла неколико представа. Прво сам играла главну улогу у *Монтиенегринима*. Потом је уследило неколико представа где је, због једне од њих, мени било помало непријатно. Наиме, петнаестак дана пред премијеру *Обломова*, позвали су ме да ускочим у представу зато што се једна млада колегиница, која је требало да ту игра улогу, није снашла. Реч је о великом тексту, великој улози, затим, партнер је био Предраг Ејдус, ту је и редитељ Егон Савин. Њу је све то мало збунило и уплашило, и није могла да пружи све од себе. Она је касније одустала и од алтернатије. Мени је због тога било жао, мада знам да свако има неки свој пут и начин, па тако и она, и видим да сам била у праву јер то њу није поколебало. Моја следећа улога у ЦНП била је у представи *Дон Жуан се враћа из раја* коју сам радила са Радмилом Војводић.

У којој представи, са неколико других глумица, играће „прошав“ једног глумца. Мој ушисак је да сине га гоштво „прогушале“?

Радмила Војводић није желела да жене доминирају у тој представи већ да покаже колико је Дон Жуан јадан,

ЕЛЕКТРА, ДАНАС И ОВДЕ

Стеријина награда за глуму, за улогу Електре у истоименој драми Данила Киша

Исидора Минић
Снимио Бранко Лучић

слаб, изманипулисан и изломљен околностима, ратом. Да покаже колико су жене хладне и како могу да униште мушкарца. Наравно да је желела да он на крају ипак буде херој, али, очигледно, ту се негде несвесно отела та женска линија. Тако да је на крају дошло до нечега другог. Глумачки, ми смо бесне, јако раздражљиве, имамо потребу да га растргнемо, док је од Банета Поповића, који игра Дон Жуана, тражено да буде сведен,

миран, и у неким својим мислима. Таква је била поставка. И због тога само изгледа су глумице „појеле“ глумца. Али мислим да је тешко „појести“ Банета Поповића.

Уколико је био и невероватнији њај обрћ, будући да Бане Поповић поседује несумњиву сценску јојавност која је често довољна сама њо себи.

Банету Поповићу се и свидела таква улога, он ју је и сам желео. Он је до сада стално играо неке хероје, опасне типове, јунаке, велике људе, што он својом појавношћу може лако да изнесе, док је овај пут добио прилику да игра нешто другачије. Макар било тако драстично и макар у томе не био онакав какав јесте. Лично, ценим такав потез глумца. Волим и поштујем када глумци желе да се опробају у нечему другачијем од онога што су већ савладали. Да препознају докле су стигли у развоју своје каријере. Треба имати храбрости и пробати нешто ново, другачије, било по коју цену. Иако не мислим да је мој колега платио нешто.

У представи „Електра“, која за још једна корак јомера Кишово одстиуја-

ње од античког оригинала, ви играше главну улогу, и то у сценском окружењу које је истио као у представи „Дон Жуан”. До које мере је та чињеница утицала на тумачење?

Електра је рађена као део триптиха реализованог у Црногорском народном позоришту, и мада је реч о истом „окружењу”, ипак су то три различита комада и три различита редитеља. Свака представа може да се игра засебно, и то се видело и на Позорју. Иако се то може рећи за све три представе, када је о Електри реч, нама се чинило да она мора да има неке додирне тачке с овим временом. Тај комад је тематски доста близак нашем времену, коме није страна ни освета и све што она може да подразумева. Мислим да је због тога Егон Савин хтео да овековечи данашње време у тој представи, и да, као што је Киш негде предложио, радњу смести у Црну Гору. Та тема је њихов проблем, можда више него у Србији. Мада сви на овим просторима живимо у време које је било пуно ратова, сателита, авиона, и чега све не, и због тога је та представа данас наша и о нама. Нисам, наравно, имала ништа против таквог става, с тим што је овде реч и о античком комаду који је требало урадити тако да се тиче и нас, да те јунаке учинимо могућим данас и овде. Да публика нема утисак да гледа неку бајку из прошлих времена већ да одмах

„Када је о „Електри” реч, нама се чинило да она мора да има неке додирне тачке с овим временом. Тај комад је тематски доста близак нашем времену, коме није страна ни освета и све што она може да подразумева.”

На фотодографији: Исидора Минић као Електра

схвати да је реч о нама, да уверљиво говори о нашим поривима и осећањима, ма колико мрачна била.

Може ли се уверљивост као циљ доводити у везу са жељом да ти јунаци буду живи?

Да, али смо баш у том сегменту имали доста проблема. Када радње, кретње и то што ликови кажу сведете на колоквијални говор, то онда делује доста једноставно, обично, без значаја. Опет, када унесете велику емоцију, онда вас текст тера на патетику, на некакво глумљење трагедије. Свесна тих проблема, желела сам барем да покушам да улогу одиграм нешто другачије. Због тога сам малочас онако гово-

рила о Банету Поповићу, разумела сам ту конкретну глумачку жељу јер је и моја таква. И сада могу да кажем да сам се доста мучила, али верујем да смо постигли да публика може да препозна и види разлику.

Да ли сте лако прихватили тај угао тумачења где су Електра и њено непосредно окружење још такозване дум генерације, деца колодвора зоо?

Ја се надам да смо ми и нашом унутрашњом, глумачком радњом постигли то да су ти ликови могући и у данашње време.

Нисам вас то још зашто мислим да је реч о лошем решењу у коме се ви нисте снашли, најројив.

Мени се то решење јако допало. Неке ствари препознајем, не смем да кажем код себе, али препознајем их код других. Човек се лако окрене алкохолу када има неки проблем. Сви знамо да су многи током рата узимали бенседине. Ја сам, пак, сво то време пила пиво. То су неке логичне ствари у тим ситуацијама, и мени је било необично драго када ми је редитељ сугерисао да Електра све време пије пиво. Обрадовало ме је то решење. Ја нисам желела да она буде пијана, већ да буде можда уморна. Допала ми се и та идеја сценографије, тај затворени клаустрофобични простор.

Мада нема директне везе, сценографија за тхе три представе подсећа на сценографију из „Горског вијенца”, као да вуче линију истог плана?

То што смо помињали, тај савремени концепт античке драме, јесте негде линија управника Црногорског народног позоришта, господина Мићуновића. Он је управник који има прилику да води једну линију онако како сам жели и морам признати да ми се то свиђа. Просто, поштујем такву идеју као што је поштују и редитељи који се онда, у оквиру такве идеје, изражавају најбоље што могу. Сценографију је радила Марина Хелман и не верујем да је она видела ишта од онога што је Мићуновић радио, то је била њена визија. Очигледно је ово време такво да наш простор одмах асоцира на гробницу, на затвор, на нешто затворено. Очигледно да је то наше време, да је цео век који је иза нас, обележен том затвореношћу, хладним простором, гробницама. Ја се надам да ћемо сада почети да играмо на наким ливадама и пољима, у неограниченом простору.

Да ли се ваша жеља за ливадама односи на то ишта би пребрало играли или како играли?

Више се односи на то шта би требало играти. Ја сам имала ту срећу да сам за ово време играла класике, играла улоге које би сваки глумац пожелео. Последњих пар година које сам провела

радећи у Црној Гори, такође је био тај случај. Али видим да се данас у Београду ретко може видети класичан комад. Не кажем да треба играти само класику. Али, овде је направљено море неких малих, не мислим при том на то што у представама игра двоје-троје људи, него заиста малих представа по својој моћи, које су локалне, тренутне. Из године у годину јавља се све више малих представа, представа мале вредности, онда се следеће године појављују још мање, и тако ми трајемо од сезоне до сезоне. Можда је заиста реч о томе да се морају радити само најисплативије представе које публика радо гледа јер долази да види шта им се данас десило на пијаци, да се препозна и каже: „види, баки, ово сам ја”. Друго, такве представе брзо учине неактуелним нови политички догађаји и онда се јури даље. Онда нам свима полако бива мука. Мислим да су све те ствари о којима оне говоре већ рађене код Шекспира, у некој античкој драми. Стога је мени изазовније да се ухватим у коштац с тим комадима и да покушам да их одиграм тако као да је реч, а јесте, и о нама данас, него да играм локалне ствари, попут оног: „немам кинту, имам кинту, шта смо јели за ручак, хлеба и џема”. Мислим да су чак, и као такви, ти проблеми обухваћени у правим позоришним драмама и то веома давно.

Покушаћу да будем ироничан, предлажете ли ви то да се не ишћу нови комади?

Не! Млади људи који нешто стварају, по природи своје доби су нестрпљиви и брзоплети, не могу да сачекају да идеја сазри, не схватају да није довољно имати неку причу по принципу „вау, ово је супер!” Треба знати написати реченицу, испоштовати неке законитости драме, макар оне основне, треба све разрадити. Не састоји се савремена драма само од фазона и штосова. Драма мора да има такву реченицу коју глумац може да изговори и која га обавезује. То скупљање фазона с пијаци треба да буде шлаг на завршеној торти.

Како се ви односите према такозваном стору на релацији глумци – редитељи, с обзиром да ови дружи имају велике хонораре?

Можда не волим што је редитељска слава већа од глумачке јер је она ифорсирана. Публика долази у позориште и гледа филмове, пре свега, због глумаца. Што се новца тиче, значи материјалног вредновања онога што сви ми заједно радимо, редитељи су се борили за то да буду поштовани и свака им част због тога. Ми, глумци, пристајемо да идемо испод нивоа и увек постоји неко ко ће радити макар шта за мали новац. Нисмо сложни и нико нам није крив.

Да ли вас се тичу најављене промене у позоришту?

Тичу ме се јер сам стални члан Атељеа 212, али знам да ће ми у животу бити

„Када радње, крећње и њо шњо ликови кажу сведетје на колоквијални ѓовор, њо онда делује достја једностјавно, обично, без значаја. Ојетј, када унесетје велику емоцију, онда вас ѡекстј ѡера на ѡјетјетјику, на некакво ѓлумљење ѡраѓедије.“
Андрија Милошевић (Оресј) и Исидора Минић (Електјра)

онако како заслужим. Оно што ми се не свиђа у вези с најављеним промена, мада говорим само на основу онога што сам чула, јесте то што се не појављују неки људи који су мало дуже у позоришту. Да се они мало више питају. За такве промене је битно искуство и у послу и у оном сектору који се тиче новца. Јер, они су за све ове године толико тога прегурали преко главе да знају не само како се ради на сцени већ и мимо ње. Друго, неки су радили и код нас и у иностранству. Они који доносе законе не могу, по мом мишљењу, много да се ослањају на младе љу-

де без искуства. Као што се не можемо ослањати на законе о позоришту других земаља. Ми смо у Србији.

Ко су ѡи људи које бистје волели да видитје у екитј?

Рецимо, Предраг Ејдус, који је пролазио кроз разне фазе, можда Воја Брајовић, зашто не питати Жагу Мићуновића, Светозара Цветковића који јако добро води Атеље 212, и одржава га упркос великој кризи, можда некога ко је имао идеју Култа или Звездара театра. Знам само да сам, у време ка-

да сам радила у Култу, добијала добре хонораре иако се уопште нисам разумевала у деобе, проценте и слично. Зашто, даље, не консултовати Словенију и њихове методе уређења позоришта, или нама блиске земље, а не Енглеску или Француску. Ја нећу реаговати никако у време када Закон буде донет, али знам да ће, ако некоме одузмеш и то мало што има, реакција бити бурна.

Поменимо на крају и Стерјино ѡорје. Како стје доживели овоѓодитјњи фестјивал?

Била сам прилично изненађена овогдишњим фестивалом. Раније, а то је било пре само неку годину, када је, кажу, било лошије него икада, вукли су нас за рукаве, давали смо гомиле интервјуа. Сада смо се осећали као да смо на неком обичном гостовању. Ни трага од свечарске атмосфере, од фестивалског чара. Не пада ми на памет да некога критикујем, само хоћу да кажем да ми је жао што је све испало тако. Када сам први пут била на Стерјинском позорју, била сам одушевљена што у нашој земљи постоји један битан позоришни фестивал. Видела сам старије колеге како се припремају иза сцене, како и они који све знају говоре брзалице и имају неку трему. Тада сам и ја „решила” да имам трему. И ове године сам имала трему, била сам узбуђена али је све то спласнуло када је представа била готова. Мало ми је било тужно.